

СТАНОВИЩЕ

за

ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД

„Модел за обучение в областта на българския песенен фолклор на деца от 4 до 14-годишна възраст”

за присъждане на научната и образователна степен „Доктор”

на

Бинка Иванова Котетерова – Добрева

от

Академик проф. Николай Иванов Стойков

Трудът на Бинка Иванова Котетерова – Добрева „Модел за обучение в областта на българския песенен фолклор за деца от 4 до 14-годишна възраст” е конструиран от основна теоретична част от 121 стр. с Приложение от песенен фолклор към него; 4 глави с изводи и заключения, както и споменатия нотен материал и списък от ползвана литература. Със своята теоретична разработка, обобщаваща вокално-педагогическа работа; научнопрактически изследвания на редица изявени български творци в областта на фолклора; както и на редица български етномузиколози, и с личния вокален опит на докторантката, трудът засяга творческото музикално израстване на децата и допринася за директното влияние върху българската музикална култура.

В първа глава се прави обширен и обстоен анализ и преглед, методисти, които са работили и работят в тази област /справка стр. 6-13/, а също и институциите, в които се извършва обучението на младите деца. Тази широка панорама, която ни осветлява Бинка Добрева показва дългогодишната ѝ основна работа, която доведе до генералните резултати за нашата фолклорна музикална култура.

Следващите II и III глава разглеждат трите етапа на обучение:

4-7 г., 7-10 г., и 11-14 г., която дава възможност да се разгледа плавно и опише психофизиологическото развитие на гласа и достигането до стадия на ансамблово пеене. Така се систематизират избраните автентични

народни песни /Приложение/, които отговарят за всяка възрастова група и като инвенция действа за оформяне на детската музикална инвенция. Извежда се основната за детския музикален фолклор – неговата **занимателност**, като се акцентува на ритмиката в него. Песенния материал се подлага на селективност съобразно различните фолклорни области и диалекти и важния акцент на груповото пеене. Използва се подхода субект-обект, което и стимулира и поддържа интереса към народното ни пеене. Маркират се параметрите на прикрития и открит звук, артикулацията, дикция, тембър и сила на звука. В процеса на разпяване, то е като подготовка за активната част от часа, което довежда до осветляване проблемите на репертоара.

Тук се извлича и генералния извод за приемственост при обучението от по-малки и удобни формации към по-усложнени – Генерален приносен извод на труда. Обект на разглеждане са и областите на гърлото и дихателните пътища, свързано с психическите проблеми на изпълнителя, когато застане пред публиката да изпълнява своя репертоар. Така се достига до генералния въпрос за мутацията, като се маркира на особеностите на индивидуалността, на атаката на гласа, фразирането, така и правилното развитие на ученика, насочено към определен фолклорен материал. На преден план излизат и проблемите с интерпретацията, които ни налага и безмензурната народна песен.

Така се извежда и констатацията /виж стр. 84.../ обучението по народно пеене е **непрекъснат процес** и всички важни изводи от предишните години на обучение важат и за тази възраст, от 10 до 14 год.

Всичко това се подкрепя от подходящ автентичен материал /Приложение/.

Трета глава има фундаментален характер за труда, защото засяга в момента стагнацията на българската музикална култура от социалните движения в България, миграционните потоци към големите градове, пренасянето на музикалния фолклор на друго място, огромната информация, която поднася всекидневието, медиите култивиращи вкуса на децата, както и фактът, че регионалният фолклор измества своите граници и става общонационално звучение, благодарение на колективите, които го изпълняват, както и средното и висше музикално образование по фолклор, което се академизира, и т.н., и т.н.

Тракийските народни песни в своето изпълнение от изявени певци допринасят за унифициране на твърдата атака на тона; на стилового

изпълнение на безмензурните песни; на обредните коледарски песни от мъжки групи. Орнаментиката вече е избистрена, и това маркира особеностите при различните фолклорни области от Странджа и до останалите райони, изработени в труда. Бинка Добрева се спира на тях: Котленски микрорайон, Ихтимански /Пазарджишки/, Неделински двуглас, Голям Шоплук, Пирински край и т.н. И всичко това е представено чрез изявите на най-големите български певци и певици чрез техните гласови характеристики и индивидуален певчески материал.

Така, на подрастващото поколение се поднасят бисерите на българската духовна еманация, чрез съвършените певчески образци, наложили се през вековете. Трудът е с изявен **приносен** характер, защото народната певица Бинка Добрева се опира на обучението и култивирането на бъдещия гражданин на най-ценното от нашата певческа класика; и като музикален репертоар, и като изпълнител. В труда ясно и точно е посочено как да се извършва това при различните възрастови групи /както е посочено в труда/. В този изкристализирал тристепенен модел на обучение важно място заема и ансамбловото пеене при цялостното обучение на развитие на музикалните качества на децата, както се маркира и плановото логическо въвеждане на децата при участие в концертния живот.

Дисертационният труд на Бинка Добрева отговаря напълно на изискванията на ЗНСЗ. Приложен е комплексният подход, който изгражда труда със стойност на приносен характер и за първи път обобщава цялостно усилията на много научни работници в тази насока, а вложените оригинални идеи ще изградят новата методика, която в момента се изгражда у нас.

Като отчитам приносните първи по рода си моменти в труда – стр. 112-118; както и Приложението с богат автентичен фолклорен материал; оригиналните идеи; научното и изследователско ниво; комплексния научен подход; **Убедено** предлагам на уважаемото **научно жури** да присъди на Бинка Добрева научната и изследователската степен „Доктор” за дисертационния труд „Модел за обучение в областта на българския песенен фолклор на деца от 4 до 14-годишна възраст”.

06.02.2013 г.
гр. Пловдив

С уважение: .....
/Акад. проф. Николай Стойков/